

sosialurin

Summar í Spania

eftir Nordahl Grieg

5. partur

Í hesum 5. og seinasta parti av frásøgn síni frá borgarastríðnum í Spania, fer Nordahl Grieg at vitja nakrar sjálvbodnar norðbúgvar í tí tiltiknu Thälmann-brigaduni. Passionaria kemur út at halda røðu fyri teimum. Áðrenn Nordahl Grieg fer heimaftur til Noregs, halda teir eina minningarhátíð fyri teimum falnu og handa honum eina fundarsamtykt at hava heimaftur við sær

Thälmann-bataljónin

Teir lógu og svóvu inni í einum tjaldi so deyðlúgvaður. Teir høvdu verið úti í teimum fremstu skotgrøvunum í 30 samdøgur. Tá nakað leið út á morgunin vaknaðu teir. Flestir vóru sjúkir: blóðsótt.

Ein 'svenskari togaði seg upp á grótgærðin undir liðina á mær. Hann var hávaksin og spengrutur. Hann var uppi í einum partisanbólki. Einans menn við framúrskarandi líkamsevnum vórðu tiknir til hetta arbeiði. Teir skuldu spreingja brýr — tíðum einar 60—70 kilometrar aftan fyri linjurnar hjá fasistunum.

Teirra millum vóru nógvir norðbúgvar. Teir gingu altíð um náttina og svóvu um dagin inni í kjarrinum ella aftur undir steinum. Seinast, teir vóru úti, bar ikki til at sleppa nakran veg í fleiri samdøgur. Teir vóru kringsettir av fasistiskum hermonnum í allar ættir. Vatnið hjá teimum var uppi, og teir mundu gingið av verðini í

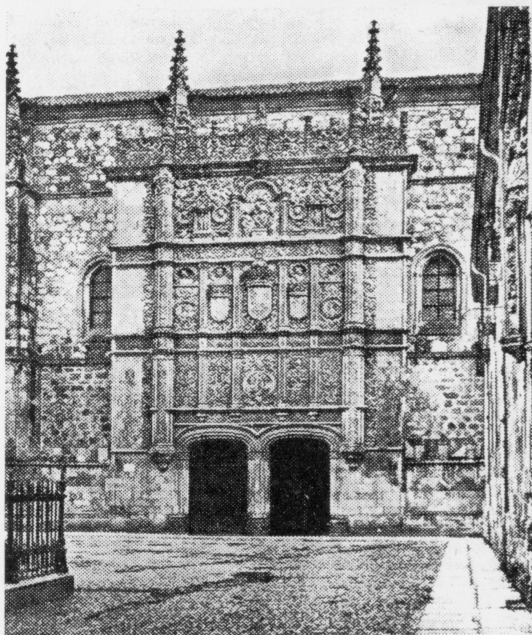
norðmenn, men teir roknaðu seg sum eitt: norðbúgvar. Meginparturin vóru sjómenn og arbeiðsmenn. Summir vóru komnir higar beint eftir nýggjári í 1937. Summir vóru farnir um Pyreneara-fjöllini um náttina oman til Figueras eftir at franska landamarkið var stongt. Ein hevði verið umborð á »Ciudad de Barcelona«, tá hon varð sœkt av kavbáti uttan fyri sponsku strondina. Teir komu frá Marseille. Vinmaður hansara fór til botns við skipinum, hinir druknaðu. Tilsamans mundu einir 500—600 sjálvbodnir úr Norðurlondum vera í Spania. Í Thälmann-bataljónini høvdu teir verið 60, nú vóru 40 eftir, hinir vóru fallnir ella særdir. Ein av teimum elstu segði: »Einaferð vóru vit 56 norðbúgvar, tá vit fóru úr Murcia. Ein mánað seinni vóru vit 6 eftir.« Eg kom at minnst nakað, eg hevði hoyrt í Madrid: miðallivitiðin hjá einum manni við frontin í altjóða herliðinum er 6 vikur.

grammliga at lesa. Mundi landamarkið fara at verða opið aftur? Fekk stjórnin vápn? Hvat gjørdi Ongland?

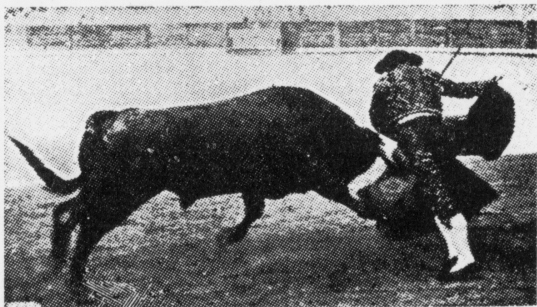
Tey demokratisku londini vóru framvegis uttanveltað. Fasistarnir hjálptu Franco. Hvat mundi ætlanin vera?

fólkarættin. Allastaðni varð prentað inn í menniskjuni sum hægsta aðalregla: rættvisið kostar lívið.

Teir lósu avvisirnar eina ferð aftrat. Eingin hjálpin kom. Teir vóru við undirlutan og máttu stríðast móti einum

Dømi um spanska bygginglist. Mauriska ávirkanin er sjónsk. Hetta er lærði háskúlin í Salamanca

Í Føroyum drepa vit grind. Spanjólur drepa tarvar

tosta. Ein lítill hylur var tætt hjá, men har lá eitt lík.

Nakrir vóru sendir á sjúk-hús, hinir fingi heilivág og komu aftur. Vit sótu í skugganum og prátaðu. Flestir teirra vóru svenskarar og danskarar, bert fáir vóru

Í teirra bataljón, sum var tann viðgittasta av teimum útlendsku herdeildunum, vóru nú meira enn 80 prosent spanjólur.

Nakrir høvdu verið eftir posti. Brøv vóru fá, men nakrar avvisir. Teir settust

Teir hugdu at mær, sum kom uttaneftir.

Ætlanin mundi helst vera, at afturhaldið í teimum demokratisku londum vildi, at Spania skuldi verða revsað øðrum til ávaringar, so at arbeiðarastættin í teirra egnu londum skuldi fáa kensluna av, at teir ongantið fóru at fáa høvdið fyri seg.

Allar stjórnirnar í teimum demokratisku londunum vistu á, at fasistalondini höttu við kriggi, um hildið varð upp á

valdi, sum støðugt fekk fleiri og fleiri kanónir og bumbuflogfær.

So settust teir at siga frá hendingum, teimum høvdu verið fyri. »Vit skutu allir fyra ísenn,« segði ein, »og bráðliga datt jagaraflogfarið niður. Flogskiparin bjargaði sær í fallskjóli. Vit lupu yvir til hansara. Ich bin Sozialist, segði hann.«

Ein svenskari segði frá nokrum, honum hevði verið

Ritstjóri:
Hans Thomsen